

MAAKUNTAJOHTAJAN PÄÄTÖS 84/2024
Päätöspäivä: 08.10.2024

ymv@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

HE 101/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä
Lakialoite LA20/2024 vp Lakialoite laiksi rakentamislain 17 §:n muuttamisesta

Ratkaisija: Maakuntajohtaja Heli Seppelvirta
Esittelijä:
Valmistelija: Suunnittelujohtaja Antti Saartenoja
Päiväys: 08.10.2024

Asianumero: EPL/178/03.00.01/2022

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa ympäristövaliokunnalle lausunto rakentamislain muuttamisesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että demokraattiseen päätöksentekoon perustuva ja vakiintuneet muotonsa saaneen kunnallisen kaavoituksen sivuuttaminen on vastoin alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän periaatteita. Kaiken rakentamisen ja suunnittelun tulisi noudattaa yhtenäisiä oikeudellisia periaatteita. Erytysten erioikeuksien kirjaaminen lakiin vaikeuttaa lakien tulkintaa ja on omiaan heikentämään luottamista oikeusjärjestelmän toimivuuteen.

Ylipäätään lakimuutoksen myötä sijoittamislupaan liittyvä suunnittelu lähestyy kaavoitusta, mikä sinällään asettaa erityislainsäädännön tarpeen kyseenalaiseksi. Rakennusluvut tulisivat sijoittumaan kaava-alueiden ulkopuolelle, mikä osaltaan aiheuttaa yhdyskuntarakenteen hajoamista, liikennemäärien kasvua, kunnallistekniikan ja sähköverkkojen tarvetta ja muita yhteiskuntataloudellisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Näiden asioiden kestävä ja kokonaistaloudellinen ratkaiseminen onnistuisi parhaiten kaavoituksen keinoin siten, että myös ympäröivä maankäyttö ja sen kehitys otetaan huomioon.

Edellä mainituilla perusteilla Etelä-Pohjanmaan liitto pitää puhtaan siirtymän sijoittamisluvan kirjaamista osaksi rakentamislakia ongelmallisena.

Puhtaan siirtymän sijoittamislupaan liittyvä sääntely on kuitenkin kehittynyt toivotuun suuntaan. *Etelä-Pohjanmaan liitto kannattaa lain täydentämistä sijoittamisluvan edellytyksiin liittyvällä pykälällä (§ 46 a).* Tämä vastaa jokseenkin niitä reunaehdoja, joita olisi kaavan laadinnassa. Samaten *puhtaan siirtymän sijoittamisluvan vaikutusten arviointia koskeva pykälä (§ 75 a) on oikean suuntainen.*

Lain valmistelussa on myös korostettu, että sijoittamislupa tulee myöntää, mikäli sen ehdot täyttyvät. Laissa esitetyt reunaehdot ovat kuitenkin varsin tulkinnanvaraisia ja jättävät monta kysymystä avoimeksi. Esimerkiksi § 43 a momentin 3 kirjaukset elinympäristön laadun heikkenemisen kiellosta sekä kohtuuttomasta haitasta jäävät tulkinnaltaan epäselviksi. *Pykälän 43 a tulkintaa tulisikin avata tarkemmin lakiesityksen perusteluissa.*

Museoviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeuden rajaaminen purkamisluvasta 182§:n mukaisesti ainoastaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin rakennuksiin on ongelmallinen, ja jättää rakennetun kulttuuriympäristön arvot laajasti lainsuojattomaan tilaan. Valtakunnallisten ja maakunnallisten kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten luettelot ovat vajavaisia ja suuntaa antavia. Rakennusten kulttuurihistoriallisen arvon tarkka määrittely tulee tehdä ta-pauskohtaisesti sidoksissa kulloiseenkin aikaan ja paikkaan. *Siten lain 182§:n neljäs momentti tulee säilyttää voimassa olevan lain mukaisena.*

Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole lakiesityksistä muuta lausuttavaa.

Heli Seppelvirta
Maakuntajohtaja

Momentilta

Oikaisuvaatimus:	Kuntalain 16 luvun mukaisesti
Julkisesti nähtävillä:	09.10.2024
Tiedoksianto ja päivämäärä:	09.10.2024
Päätös tiedoksi:	Eduskunnan ympäristövaliokunta (YmV@eduskunta.fi)